

DAREBÁČTÍ PARAZITÉ VYSÁVAJÍCÍ Z RUSKA EKONOMICKÉ INFORMACE SE OCITLI V SANKČNÍ VÁLCE. OPUSTILI VELCÍ SVĚTOVÍ AUDITOŘI RUSKO ANEBU PRACUJÍ DÁL V UTAJENÍ?

- CZ24 News | 9. června 2022

Lidé s určitými ekonomickými znalostmi znají účetní firmy „[velké čtyřky](#)“. Jsou to: Deloitte, PricewaterhouseCoopers (PwC), Ernst & Young (EY) a KPMG. První tři jsou považovány za angloamerické a čtvrtý za nizozemský. Celosvětově zaměstnává velká čtyřka přibližně 1,1 milionu lidí. Celkové příjmy (výnosy) na konci roku 2020 činí 157 miliard USD, včetně (mld. USD): Deloitte – 47,60; PwC – 43,03; EY – 37,20; KPMG – 29,22.

Pozoruhodné je, že tyto společnosti se zabývají nejen auditem, ale také poradenstvím. Z celkových příjmů ve výši 157 miliard USD pocházelo pouze 57 miliard USD z auditorských služeb. Téměř všech zbývajících 100 miliard dolarů – je výsledkem poradenské činnosti. Zvláštní důraz je kladen na daňové poradenství. V 90. letech vstoupily na ruský trh všechny čtyři auditorské společnosti. Jejich klienty se staly největší ruské společnosti a banky. Kromě toho ruská ministerstva a další vládní úřady. Také centrální banka „Velká čtyřka“ vykazuje jasné známky globálního kartelu, který monopolizuje své postavení na trhu auditorských služeb. Například v Rusku je podle údajů ministerstva financí celkem 3 800 auditorských společností. Velká čtyřka zároveň tvoří téměř polovinu všech příjmů v tomto odvětví v Rusku.

Velkou čtyřku neustále provázejí skandály. Mezi auditory a klienty dochází k tajným dohodám, kdy jsou klientům za peníze navíc „předkládány“ vynikající auditorské zprávy. Existuje také zakrývání trestných činů, které jsou odhaleny v průběhu auditu. Je důležité, aby společnosti velké čtyřky kombinovaly auditorské služby s poradenstvím. Takové poradenství často nutí klienty porušovat zákony. Došlo například k mnoha skandálům, kdy velká čtyřka radila klientům, aby se vyhnuli placení daní. Výsledkem jsou neustálé soudní spory, v nichž jsou společnosti velké čtyřky obžalovány, pokuty a odškodnění pro oběti.

A to vše je jen špička ledovce. „Velká čtyřka“ není jen podnikáním, které vydělává peníze poskytováním auditorských služeb. Jedná se o mnohem větší obchod, který je založen na tom, že auditori předávají důvěrné informace získané v průběhu auditu třetím stranám. A „třetími stranami“ jsou konkurenti kontrolovaných klientů nebo podnikatelské struktury, které umí vydělávat na utajovaných informacích. Další kategorií „třetích stran“ jsou vládní agentury. Především se jedná o orgány činné v trestním řízení. V případě vyšetřování některých případů mohou potřebovat informace, které mají k dispozici pouze auditori. A pokud se tyto případy týkají velkých korporací a bank, pak lze jistě potřebné informace získat od „velké čtyřky“, která s „velkými“ spolupracuje. A konečně, poslední na seznamu klientských služeb, ale pravděpodobně první na seznamu vedlejších služeb, jsou vazby Velké čtyřky na zpravodajské služby.

Síť poboček a dceřiných společností, které velká čtyřka v Rusku vytvořila, připomíná agenturní síť rezidentních zpravodajských služeb. Místní auditori shromažďují citlivé informace a předávají je ústředí v Anglii a Holandsku. Odtud jsou tyto informace předávány zpravodajským službám Velké Británie, Spojených států a jejich nejbližších spojenců. Rusko je již téměř tři desetiletí pod záštitou auditorské a zpravodajské komunity Západu.

Před rokem se objevily první náznaky osvobození Ruska od nadvlády velké čtyřky. Dne 19. dubna 2021 přijala vláda Ruské federace usnesení č. 622 s názvem „O omezení poskytování informací a dokumentace auditorskému subjektu, individuálnímu auditorovi“. Vymezuje seznam informací a dokumentů, které auditovaný subjekt nesmí poskytnout auditorům, pokud jsou pod přímou nebo nepřímou zahraniční kontrolou.

Velká čtyřka však byla na takový vývoj připravena. Její mateřské společnosti předem založily několik firem, které v Rusku poskytovaly auditorské a poradenské služby. Zároveň jsou firmy registrovány v ruské jurisdikci a jejich zaměstnanci a vedoucí pracovníci jsou občany Ruské federace. Vlastníky těchto společností, tzv. řídicími partnery, jsou rovněž Rusové. Jinými slovy, formálně se na ně nevztahují omezení stanovená vyhláškou č. 622.

V názvech těchto nově vzniklých firem se však objevují jména společností velké čtyřky. Mezi těmito firmami a společnostmi velké čtyřky existují franšizové smlouvy, které dávají místním firmám právo používat slavné značky. Například na začátku loňského roku byly v naší zemi registrovány následující „čistě ruské“ auditorské společnosti se značkou Ernst & Young (EY) v názvu: Ernst & Young (CIS) B.V.; Ernst & Young Business Advisory Services LLC; 6) Ernst & Young IT Limited Liability Company; 7) Ernst & Young LLC; Ernst & Young Valuation and Advisory Services LLC; EY Academy of Business Limited Liability Company. A navzdory tomuto vzdorovitému označení mohly tyto firmy poskytovat auditorské a poradenské služby společností ruského obranného průmyslu i po začátku platnosti vyhlášky č. 622.

Současně zůstaly tzv. ruské firmy součástí impérií velké čtyřky. O mechanismu kontroly zahraničních auditorských gigantů nad místními auditorskými firmami vám teď vyprávět nebudu, odkážu vás na svou knihu: Gang čtyř. Finanční a hospodářská špionáž v Ruské federaci (Moskva: Svět knihy, 2021). Před rokem jsem [napsal](#), že polovičatá opatření, jako je vládní usnesení č. 622 z 19. dubna o vyhození ekonomických špiónů ze země, které jejich skutečné cíle zakrývá auditem, nebudou fungovat. Je zapotřebí radikálních řešení. Na začátku roku 2022 čítala síť firem pod vlivem velké čtyřky působících na území Ruské federace 15 000 zaměstnanců. [Podle](#) britského listu Financial Times pokračovali v „okrádání“ všech předních státních i soukromých společností a bank v zemi.

A tak začala sankční válka proti Rusku. Již na začátku března jsme se dozvěděli o radikálních rozhodnutích o auditu, a to nikoli od ruských úřadů, ale od společností „velké čtyřky“. Všechny oznámily, že ukončují své operace v Rusku, čímž jasně naznačily, že odsuzují vojenskou operaci na Ukrajině. Je pozoruhodné, že vedoucí představitelé společností G4 prokázali schopnost předběhnout hru. Teprve 3. června Brusel oznámil, že šestý balíček sankcí vstoupil v platnost. Obsahuje mimo jiné zákaz poskytování poradenských a auditorských služeb. To je přesně tři měsíce po oznámení modelu G4.

Po hlasitém oznámení o vystoupení z Ruska však nenásledovalo hlasité prásknutí dveřmi. Ze strany vedení velké čtyřky docházelo k „vysvětlování“ a „objasňování“. Vyšlo najevo, že bude trvat několik měsíců, než si společnosti „sbalí kufry“. Je dokonce možné, že ke konečnému stažení dojde až příští rok. Zejména společnost EY uvedla, že na ukončení činnosti bude potřebovat až 12 měsíců.

Od začátku března se prý v Londýně intenzivně diskutuje o tom, jak by se měli auditorští giganti zachovat tváří v tvář sankční válce. A již se objevily argumenty, které odůvodňují nemožnost úplného stažení. Z ruských médií se dozvídáme, že téměř každý den opouští Rusko nějaká zahraniční společnost registrovaná v zemích ze seznamu „nepřátelských států“. Mnozí však z jakéhokoli důvodu neodcházejí a dokonce přísahají, že neodejdou. Mezi posledně jmenovanými je mnoho takových společností, které jsou dceřinými společnostmi nebo „vnučkami“ globálních korporací. A globální korporace jsou klienty auditorských gigantů z Velké čtyřky. Kompletní (konsolidovaná) zpráva o auditu globální společnosti musí nutně zahrnovat soukromé audity „dcer“ a „vnuček“. Kdo a jak

zaceľí ruské auditní „díry“ v globálních korporacích? Konečná odpověď na tuto otázku nebyla v Londýně dosud formulována.

Je zřejmé, že kolektivní Západ potřebuje informace o ruské ekonomice, aby mohl vést sankční válku. Za prvé chce znát „bolestivá místa“ ekonomiky, která budou sankcemi zasažena. Za druhé potřebuje informace o tom, jak jsou tyto zásahy účinné. Nikdo není vhodnější pro plnění této role „hlídačů“ sankčních zásahů než auditorské společnosti.

Na základě informací dostupných na začátku léta lze předpokládat, že velká čtyřka plánuje v Rusku zůstat, ale v maximálním utajení. Takzvané ruské auditorské firmy, kterých je ve velkém množství právě z velké čtyřky, musí konečně skrývat své spojení se svými zakladateli. Za tímto účelem jim byl dán příkaz ke změně podpisu.

Jako první tak učinily rezidentní firmy Ernst & Young. Společnost Ernst & Young LLC se na začátku dubna přejmenovala na Centre for Audit Technologies and Solutions – Audit Services LLC, jak vyplývá z jednotného státního rejstříku právnických osob. Název „Centrum pro auditorské technologie a řešení“ není pro ruskou pobočku EY nový: společnost Ernst & Young Vneshaudit LLC byla přejmenována v květnu 2019. „Tisková služba ruské pobočky EY agentuře Interfax sdělila: „Restrukturalizace zahrnuje řadu procesů, včetně přejmenování právnických osob. TsATR – Audit Services LLC je dočasný název právnické osoby. Po oznámení nové značky se plánuje přejmenování všech ruských cvičných firem.“

Koncem dubna média informovala, že místní divize společností PwC a KPMG byly vyloučeny z mezinárodních sítí firem, které opouštějí Rusko. Domácí společnosti se staly nezávislými subjekty. Konkrétně vyšlo najevo, že ruská část PwC se bude jmenovat Trust Technologies.

V květnu bylo oznámeno, že auditorská společnost Deloitte & Touche CIS, která byla do letošního jara součástí mezinárodní sítě Deloitte, mění svůj název. Jeden z hlavních klientů společnosti, MTS PJSC, uvedl, že auditor se od nynějška jmenuje JSC Business Solutions and Technologies. O něco později v tiskové zprávě přejmenovaná společnost uvedla: „Našim klientům budeme i nadále poskytovat kompletní auditorské a poradenské služby s trvale vysokou úrovní kvality, tak jak jsme to dělali po celých 30 let našeho působení na trhu“.

„Velká čtyřka v Rusku dělá vše pro to, aby z naší země nadále vysávala ekonomické informace jako parazit. Měli bychom se zamyslet nad tím, zda dnešní Rusko potřebuje auditorské služby, které k nám na počátku 90. let přinesla Velká čtyřka. Kontroly ekonomických subjektů potřebujeme, ale ne v takovém objemu a s takovými cíli, pro které se prováděly v posledních třech desetiletích. Byly vedeny kvůli tomu, aby ruský byznys zkusil štěstí na světovém finančním trhu, aby tam získal peníze. Dnes je tento trh pro ruský byznys zcela uzavřen. Není na čase nahradit nepřehledné auditorské služby státní kontrolou a inspekcí podniků? V této oblasti měl Sovětský svaz bohaté zkušenosti.

AUTOR: Valentin Katasonov

ZDROJ: [1](#) / [2](#)

[Překlad](#)